

APRENDRE CAP ARRERE

CAIXA DE RECURSOS CREATIUS PER A L'EXPERIMENTACIÓ ARTÍSTICA

Curs 2026/27

Adreçada a centres d'educació secundària de la
Comunitat Valenciana

Termini d'inscripció
del 17 de juny fins al 6 de setembre de 2026

Contacte
permea@consorcidemuseus.es

RED DE ARTE Y ESCUELA — REDPLANEA.ORG

QUÈ ÉS PLANEA, XARXA D'ART I ESCOLA?

La Xarxa d'Art i Escola creu que l'art ha de ser un pilar fonamental de l'educació. L'art contribueix de manera específica a la generació de nous imaginaris i narratives, de pensament crític i de noves sensibilitats, i esdevé un motor de ciutadania. Davant la mercantilització i la privatització que afecten tant l'educació com les arts, la xarxa vol aglutinar docents, alumnat, famílies, artistes, institucions culturals i educatives, així com administracions públiques, al voltant de pràctiques empoderadores que doten de més capacitat d'acció les persones que hi participen.

Per això, la xarxa aposta per generar teixit en la intersecció entre art i educació en un dels principals espais educadors: l'escola pública. La xarxa reconeix la multiplicitat d'iniciatives que ja existeixen, tant en contextos d'educació formal com no formal, i per això es proposa funcionar amb una visió d'ecosistema que cuida, que (re)genera teixit des de l'escolta i la mediació com a principis, evitant la superposició o la substitució.

Està impulsada per la Fundació Daniel i Nina Carasso i s'articula a través de la mediació en diferents territoris.

QUÈ SÓN LES CAIXES DE RECURSOS?

Les caixes de recursos creatius per a l'experimentació artística són un conjunt de materials adreçats a centres educatius i dissenyats per creadores vinculades al context local. Els materials que proposen són replicables i sostenibles, i generen projectes que exploren diversos formats a través d'una sèrie d'eines creatives que conviden docents i alumnat a explorar diferents problemàtiques socials, llenguatges artístics i metodologies. Els continguts connecten el treball de les artistes amb els centres educatius, adaptant-se a la seua realitat i fomentant l'autonomia del professorat.

Cada caixa de recursos inclou un conjunt d'eines que faciliten el desenvolupament del projecte, així com una guia-recurs amb activitats. Paral·lelament, l'equip docent participant rep una formació en línia amb les creadores i un acompanyament per part de l'equip de la xarxa, durant i després de la finalització de les formacions.

Vídeo explicatiu del format:

<https://www.youtube.com/watch?v=q3Wzu6CLcHg&t=7s>

Més informació sobre la xarxa:

<https://redplanea.org/>

[@redplanea](https://twitter.com/redplanea)

<https://t.me/+33B9ugkSms5ZjU8>

APRENDRE CAP ARRERE

CAIXA DE RECURSOS CREATIUS PER A L'EXPERIMENTACIÓ ARTÍSTICA

APRENDRE CAP ARRERE és una caixa de recursos adreçada a Educació Secundària que proposa una aproximació a l'arxiu com a ferramenta viva d'aprenentatge, creació i pensament col·lectiu. El projecte parteix de la troballa d'un conjunt de materials vinculats a moviments de defensa territorial i mediambiental del País Valencià, que serveixen com a punt de partida per explorar com el passat, el present i el futur dialoguen en la construcció del coneixement.

La proposta convida l'alumnat a treballar amb l'arxiu no només com a repositori de documents, sinó com un espai actiu d'interpretació, activació i transformació. A través de diferents fases (descobriment, anàlisi, classificació, descripció, activació i difusió), l'alumnat s'aproxima a pràctiques pròpies del treball arxivístic combinades amb dinàmiques artístiques i col·laboratives com el collage, l'escriptura, el muntatge, la cartografia o el joc escènic.

El projecte planteja una reflexió sobre l'arxiu com a estructura de memòria, però també com a dispositiu de poder i contrapoder, permetent generar debats entorn de la defensa del territori, l'ecologia i les memòries locals. Així mateix, es fomenta la creació d'un arxiu col·lectiu propi a l'aula, capaç de preservar i activar sabers compartits des d'una perspectiva crítica i sensible.

OBJECTIUS

- Aproximar-se al concepte d'arxiu, a les seues diferents modalitats (física, digital, institucional, autònoma, comunitària, etc.) i a les seues potencialitats en termes de producció de coneixement, així com de poder i contrapoder.
- Explorar les possibilitats que ofereixen les pràctiques artístiques que aborden la qüestió de l'arxiu, entenent-lo tant com a material com a estructura dins de processos d'articulació de memòries locals.
- Generar espais de reflexió col·lectiva sobre les problemàtiques presents en el material utilitzat, especialment aquelles relacionades amb la defensa territorial i mediambiental.
- Rastrear transformacions territorials del context geogràfic de l'alumnat i analitzar l'impacte que aquestes han tingut sobre les identitats i memòries locals, així com les respostes organitzades que n'hagen sorgit.
- Plantejar estratègies d'activació de l'arxiu que permeten la

col·lectivització i disseminació dels sabers i aprenentatges generats a partir de les diferents experiències polítiques presents en ell.

- Generar un arxiu col·lectiu propi capaç de preservar memòries, produir coneixement i incorporar afectes.

MATERIALS

Cada caixa de recursos inclou un conjunt de ferramentes que faciliten el desenvolupament de la proposta, així com una guia d'activitats. La caixa contenidora està dividida en tres compartiments: un destinat a l'arxiu trobat, un altre al material de treball i un tercer a l'arxiu propi que es crearà a l'aula. Per al desenvolupament del projecte, cada centre educatiu seleccionat rebrà:

- Guia didàctica en castellà i valencià.
- Reproduccions de materials d'arxiu pertanyents a diferents moviments de defensa territorial i mediambiental del País Valencià: cartells, comunicats, retalls de premsa, adhesius, fotografies, etc.
- Subcarpetes.
- Fundes de plàstic.
- Un segell amb tampó de tinta.
- Una perforadora de paper.
- Lents d'augment.
- Enquadernadors metàl·lics.
- Una memòria USB amb una còpia digital de tot l'arxiu trobat i material gràfic per a diverses activitats.

PROJECTE FORMATIU

L'equip docent de cada centre participant rep una formació tant presencial com en línia amb les creadores i un acompanyament per part de l'equip de la xarxa, durant i després de la finalització de les formacions.

- **DISSABTE 19 DE SETEMBRE DE 2026 (de 10.00 a 14.00 h):** formació inicial al Centre del Carme Cultura Contemporània (València).
- **DIJOUS 29 D'OCTUBRE DE 2026, 28 DE GENER I 8 D'ABRIL DE 2027 (de 16.30 a 18.30 h):** 3 sessions de formació en línia (Zoom) amb Anaïs Florin.
- **DISSABTE 29 DE MAIG DE 2027 (de 10.00 a 14.00 h):** trobada final presencial amb la comunitat docent participant en tots els projectes impulsats per la Xarxa PLANEA durant el curs 2026/27 al Centre del Carme Cultura Contemporània (València).
- **Seguiment per part de la Xarxa PLANEA** després de la finalització de les formacions, tant durant el curs 2026/27 com en anys futurs.

CREADORA

Anaïs Florin és artista que desenvolupa projectes vinculats a pràctiques situades, amb especial atenció a la memòria, l'arxiu i les transformacions del territori. El seu treball reflexiona sobre la ciutat com un espai de relacions històriques, socials i afectives en constant canvi. A través de metodologies d'investigació i creació, activa relats que connecten passat, present i futurs possibles. Ha participat en programes de residència i investigació com Cultura Resident o Museum of the Commons – Climate. La seua pràctica s'ha desenvolupat en contextos expositius, institucionals i d'investigació artística, articulant art, comunitat i pensament crític sobre allò urbà.

APLICACIÓ A L'AULA

Perquè pugues imaginar com implementar la proposta a l'aula i començar a conformar l'equip de docents que participarà en el procés, hem preparat algunes indicacions que et seran d'utilitat. Davant qualsevol altra dubte, pots contactar amb l'equip de PLANEA, i t'ajudarem a resoldre qualsevol consulta respecte al format i els seus continguts.

Com incloure la caixa de recursos en la programació de la meua assignatura?

Els materials i propostes inclosos en la caixa estan dissenyats per a ser activats tant en moments puntuals al llarg del curs com per a donar forma a un projecte anual, sent aquesta última opció la més recomanable. A més, poden desenvolupar-se de manera individual o en col·laboració amb altres docents i la seua matèria.

L'equip de mediació de la Xarxa PLANEA ha elaborat una guia que t'acompanyarà durant tot el procés, oferint-te una estructura clara i un suport continu. Rebràs aquesta guia durant la primera sessió formativa del projecte.

En quines matèries del currículum de secundària es pot desenvolupar el projecte?

Idealment, es planteja com una proposta de col·laboració entre les àrees de Geografia i Història, Llengua Castellana i Literatura, Valencià: Llengua i Literatura i Educació Plàstica, Visual i Audiovisual, ja que permet treballar tant la investigació i l'ús del llenguatge oral i escrit com la dimensió creativa i artística. No obstant això, es pot adaptar fàcilment a altres matèries.

Geografia i Història: el treball amb materials d'arxiu vinculats a processos de defensa territorial permet abordar qüestions com les dinàmiques

de transformació territorial i les seues conseqüències, les relacions entre contextos urbans i rurals, els moviments de defensa territorial i mediambiental o la memòria col·lectiva.

Educació Plàstica, Visual i Audiovisual: l'alumnat utilitzarà ferramentes i metodologies pròpies de la creació i la mediació artística per generar propostes que posen en diàleg elements procedents de diferents marcs temporals.

Llengua Castellana i Literatura i Valencià: l'anàlisi de documentació i les dinàmiques grupals entorn dels materials fomentaran el desenvolupament d'habilitats comunicatives orals i escrites mitjançant l'elaboració de textos i processos de reflexió compartida.

Amb quines altres matèries es poden relacionar les activitats?

Tecnologia i Digitalització: algunes activitats permeten incorporar tecnologies digitals per a la digitalització de documents o el disseny d'arxius digitals.

Biologia i Geologia: l'arxiu inclou materials relacionats amb lluites ecologistes que aborden qüestions com la cura mediambiental, la sostenibilitat i l'empatia ecològica.

Quina és l'extensió del projecte?

El projecte no presenta una proposta tancada, sinó que planteja una sèrie d'accions la implementació de les quals dependrà de com es connecte amb altres matèries. Aquesta connexió podrà implicar un major o menor nombre de moments d'activació amb l'alumnat. En total, es proposen 9 accions que, per al seu desenvolupament complet, requeriran 9 sessions dobles o 18 sessions individuals.

Quins coneixements o recursos necessitaré?

No serà necessari comptar amb coneixements previs específics per desenvolupar la proposta. Es recomana disposar d'un espai ampli que facilite el treball col·laboratiu. En cas de no comptar-hi, seria convenient poder reorganitzar el mobiliari de l'aula.

INSCRIPCIÓ I PARTICIPACIÓ

La inscripció es realitza emplenant el formulari dins del termini establert en el text de la convocatòria. Al formulari d'inscripció s'accedeix a través de la pàgina web del Consorci de Museus de la Comunitat Valenciana.

És recomanable formar un equip per a implementar el projecte. El/la docent inscrit/a i admés/a disposarà del 7 a l'11 de setembre, fins a les 23.59 h, per a conformar el grup multidisciplinari de professorat participant (nom, cognoms, DNI i correu electrònic) en la formació i comunicar-lo a través d'un formulari que es compartirà amb els centres seleccionats.

En la primera sessió de formació (19 de setembre, CCCC, València) es donaran les pautes i es lliurarà un quadern per a l'elaboració d'un projecte planificat en què s'indique com s'aplicarà la proposta al llarg del curs. Aquest s'haurà de presentar abans del 29 de setembre (inclòs) i, posteriorment, s'enviaran les caixes als centres educatius corresponents.

La participació en PLANEA és voluntària, gratuïta i una oportunitat per a formar part d'una xarxa estatal que disposa de recursos per a transversalitzar les pràctiques artístiques en els centres educatius. Aquesta caixa de recursos arriba a l'aula per a quedar-s'hi i ser activada. En cas que, per diferents motius, no siga utilitzada, caldrà retornar a la Xarxa PLANEA la totalitat dels materials no fungibles.

L'assistència a les sessions presencials i en línia és obligatòria.

CRITERIS DE SELECCIÓ

Se seleccionaran 19 centres per ordre d'inscripció a través del/de la docent que s'inscriba en aquesta convocatòria. Es donarà prioritat als centres de titularitat pública i a aquells que no hagen sigut seleccionats en cursos anteriors. Se seleccionaran almenys tres centres de cada província de la Comunitat Valenciana.

DATES CLAU

Inscripció oberta: **del 17 de juny al 6 de setembre de 2026**

Confirmació dels centres seleccionats: **7 de setembre de 2026**

Confirmació de l'equip: **fins a l'11 de setembre de 2026**

Primera sessió de formació (presencial): **dissabte 19 de setembre de 2026**

Presentació del projecte planificat: **fins al 29 de setembre de 2026**

Enviament de la caixa de recursos als centres: **a partir de l'1 d'octubre de 2026**